

leta kupcu. Ta izkazila odvzame potem živino- in mesooglednik, jih vroči vsak teden občinskemu predstojniku, kateri jih potem vpošlje c. k. okrajnemu glavarstvu.

Z odlokom z dne 21. oktobra 1914, št. 2420/2, naznanja c. k. namestništvo vsem podrejenim političnim oblastim navedeni odlok z ukazom, naj ponči izvršitvene organe, kateri pridejo v poštev, kakor gospode živinozdravnike, občinska predstojništva in orožniške postaje, o določbah postavite in poskrbi za to, da bodo ti kakor tudi živino- in mesoogledi natanko poučeni v svojih dolžnostih, in se nadzoruje izvršitev postav.

Določeni izvedenec, eventualno občinski predstojnik je poklican, izdajati izkazila o oblastvenem dovoljenju za klanje telet po naslednjem vzorcu:

Izkazilo.

N. N. . . . . v . . . . . št. . . . . se da na podlagi § 3 ali 4, točka . . . . . ministrskega ukaza z dne 14. oktobra 1914 (drž. zak. št. 285) dovoljenje, da sme svoje . . . . . dni stara teleta klati ali v svrhu klanja prodati. N. N. . . . . v . . . . .

Datum. . . . . Podpis.

To izkazilo odvzame kupcu živino- in mesoogleda in se potem odpošlje potom občinskega predstojništva političnim okrajnim oblastim, da se prenese tamkaj v poseben skupen izkaz. Te izkaze morajo predložiti c. k. okrajna glavarstva dne 1. in 14. vsakega meseca namestništvu. Za klanje se smatra tele sposobno:

1. ako so popolnoma prodrli mlečni sekavci in so toliko zarstli, da ne stojijo samo drug nad drugim in drug za drugim, ampak drug poleg drugega v vrsti v krogu; meso okrog zobov ne sme biti močno rudeče, mehko in sočnato, ampak krepko ter mora krepko obdati z vidno žmulo.

2. ko je popolnoma odpadla popkovina od popka teleta in je popek toliko zarastel, da je obdan s tanko krasto; ako pa se vsled boleznih, zlasti vsled odebelenja popkovine, popek še ni toliko zarastel veljajo pod 1) navedeni odločevalni momenti.

Navedeni ukaz tudi določuje, da morajo politične oblasti stopiti v dogovor z okrajnimi odbori, kmetijskimi podružnicami in živinorejškimi združenji v ta namen, da se ne koljejo brez najhujših razlogov mlade samice, ki so sposobne za pleme in da se čim najbolj povspesuje svinjereja, kajti vsled hitre produkcije pridejo svinje v prvi vrsti v obstoječih razmerah v poštev za preskrbovanje trgov z mesom.

Proti odločbi izvedenca oziroma občinskega predstojnika je dopusten rekurz tekom 14 dni na okrajno glavarstvo, kojega odločba je končna.

Prestopke tega ukaza kaznujejo politične oblasti z denarnimi globami do 500 kron oziroma z zaporom do 1 meseca. Ako prestopke zakrivi kak mešetar ali mesar, odtegne se mu lahko dovoljenje za obrt.

Okrajno pomožno društvo za sodnijski okraj ptujski (okolica).

(Nadaljevanje izkaza nabirov in daril.)

Nabralo se je pri gospodih Jožefu Tušek v Majbergu in Spodnji Pristavi K 32 80, Francu Stiberšek v Vareji in Trambergu 53 50, Štefanu Ksel v Trscu 23 80, Francu Habjanji v Jurčevih 40, Antonu Vindiš v Dravcih 24 60, Jožefa Vidovič pri Sv. Andreju v Lesk. 82 20, Jožefa Kosal v Skorišnjaku 26 95, Martinu Lovrec pri Sv. Andreju v Slov. Gor. 25, Kokol v Velikem Okiču 50 26, Jožefu Horvat in V. Čeh v Novi Cerkvi 38, Valentinu Polanec v Derstelji 30 90, Jožefa Požun v Mestnem vrhu in Karčovini 87, Johanu Obrav v Možgancih 16, Otto Schwarznigg v Majšbergu 66 22, Johanu Las-

bacher na Bregu 43, Albinu Wankmüller na Bregu 277 70, Josefini Ralz na Bregu 47 60, Jakobu Poleischer na Bregu 15 20, Mariji Šuretz na Bregu 63 54, Valentinu Aidnik na Bregu 57 10, Alba Högenwarth v Taraisah 30, Olga Zuneg na Bregu 72 30, August Stanitz jun. na Bregu 4 80, Hedwig Koss v Turnišu 10, Josefini Strascill na Bregu 130, Johanu Struzl na Bregu 37 10, Lini Kotzmuth in Ani Marinitsch pri Sv. Urbannu 69 98, Ani Marinitsch v Livanjcih 42, Alojzu Kokelj v Vurbergu 36 40, Ignacu Vrabčič v Stopercih 23 80, Francu Prelog v Mali-Vesi 31 30, Fritzu Marinitsch v Trnovski vesi 40, Mariji Plesec v Možgancih 35 4, Johanu Krefl v Vurbergu 28 60, Ignacu Marinitsch v Možgancih 15 30, Horvat na Ptujski Gori 60, Francu Petelinšek 51 10, Johanu Kate pri Sv. Janžu na Dr. polju 37 60, Lenartu Pinterič v Gradišah 70, Antonu Preložnik in Johann Tašner v Vurbergu 101 78, Antonu Merc v Sedlaški 50, Martinu Strelec v Livanjcih 40, Johanu Toman na Hajdini 77, Andreju Ciglar v Veliki Varnici 50, Mirko Ogorelec pri Sv. Barbari v Hal. 3 50, Florijanu Laznik na Ptujski Gori 46 90, Amaliji Gobec v Juršinih 13 50, Zlata Blaz pri Sv. Barbari v Halozah 40, Francu Starčič 5 38, g. župniku Ozmeč pri Sv. Lovrencu na Drav. polju 8 40, Francu Horvat pri Sv. Bolfenku v Slov. gor. 25, Jakobu Belina v Gruškovicah 26 60, Maksu Ulm 28 35, Peter Širovnik v Ternovcu 18 99, Rudolfu Reich pri Št. Janžu na Drav. polju 21 62, gostilni Golob v Vurbergu (nabiralnica) 5 30, župnijski urad v Vurbergu 20 70, župnijski urad v Polenškaku 15 93, pri Johanu Drevnešek in Francu Regina v Pobrežu 1000 kg krompirja, 100 kg jabolk in 100 kg zelja, občina Turški vrh 1 polovnjak vinskega mošta.

Poslano je bilo iz občine Jurovec K 20, Drafcih 20, Sv. Andrej-Lesk. 50, Skorišnjak 20, Sv. Andrej Slov. gor. 50, Veliki Okič 9 74, Breg 100, Hajdin 50, Stoperce 10, Derstelja 5, Ptuj-ska Gora 30, Wurberg 100, Karčovina 35 20, Sv. Hermagoras 10, Sv. Lovrenc na drav. polj. 50, od bralnega društva Jurovec 5, bralno društvo v Ptujski Gori 5, bralno društvo v Dornovi 10, učiteljsko društvo okolica Ptuj 30, čebelarstvo društvo okolica Ptuj 30, veteransko društvo Središče 100, veteransko društvo pri Sv. Urbanu 10, veteransko društvo pri Sv. Marku 10, od trsničarske zadruge Sv. Lovrenc v slov. gor. 20, posojilnica na Ptujski Gori 5, posojilnica Ptuj 1000, podružnica „Slovenske straže“ pri Sv. Janžu na drav. polj. 10, družba gospodarskega in bralnega društva pri Sv. Trojici v Halozah 5, bralno društvo Sv. Andrej v Slov. gor. 10, bralno društvo Savreč 7, napredujoče društvo v Leskovcu 5, veteransko društvo Wurberg pri Ptaju 11, podružnica Sv. Cirila in Metodja pri Sv. Andreju v sl. gor. 10, društvo čevljarjev in krojačev v Ptaju 500, kmečka hranilnica in posojilnica v Ptaju 30, narodna čitalnica v Ptaju 100, družba mlinarjev in pekov v Ptaju 400, župnijski urad v Zavrču 15, okrajni šolski svet pri Sv. Lovrencu na dr. polj. 50, učiteljsko ljudske šole za okolico v Ptaju 15 05, uradniki okrajnega glavarstva v Ptaju 59 55, Andrej Brenčič 10, Mihael Brenčič st. na Ragoznici 20, Franz pl. Hellin iz Sterntala 200, Franc Venta iz Formina 2, Jpžef Vilčnik v Grajeni 20, Janko Bažnik iz Sv. Barbare v Halozah 10 66, Franc Munda v Ptaju 2, gospod in gospa dr. Jurtela v Ptaju 100, gostilnica Golob na Wurbergu 8, Guido pl. Pongratz v Dornovi 1000, Martin Sormann v Ptaju 19, Fani Sima na Bregu 2, Jožef Senčar v Rogatcu 20, Pirker v Kostrivnici 10, Alojs Kokelj na Vurbergu 5, iz sodnijskih poravnav Maria Vegau proti Jakobu Murko 10, Katarina Svenšek proti Ani Cafata 10 in Johan Potočnik proti Francu Brodnjak 15.

Izven tega še darovi: Maria Duller v Sv. Vidu pri Ptaju zlato uro, prstan, denar, neimenovan eno rjuho, neimenovan prsno iglo, Maks Berlišk v Žetalah srajce v vrednosti od 100 K, Maks Ulm v Zavrču 1 sneženo kapo in 6 parov volnenih zapustic.

Med so darovali: Alois Pogrnje na Hajdini, Friedrich Marinič pri Sv. Bolfenku v Sl. gor. Wauchnik pri v. Marku. Jožef Wenjak na Hajdini, Johan Simonič v Werstje, Alois Simonič v Spublji, Jožef Semlarič v Sabovcih, Johan Katz pri Sv. Janžu na dr. pol., Johan Primožič pri Sv. Marku, Jožef Stampfl v Strasgoinci, Lovrec v Majšbergu in župnik Ozmeč pri Sv. Lovrencu na dr. pol.

Kako se spozna platno in sukno?

Pri nakupovanju platna pazite na ta-le pravila:

1. Platno iz preje, predene na strojih, je sicer lepše in bolj istomerno. a ni tako močno, kakor platno iz ročnega prediva. Zategadelj dajejo navadno gospodinjje domačemu platnu prednost. Spoznaš ga na tem, da so pri domačem platnu niti lepo okrogle, pri strojnem platnu pa kolikor težko ploščate, ker takšno platno gladijo z valji.

2. Laneno platno je mnogo težje od bombaževega (Baumwolle) in je bolj hladno čutiti, kekar ga tipješ.

Se bolj zanesljivo razločilo je ta-le poskus: Operi malo krpico platna najprej v vodi; na ta način izpere škrob (sterko), ker se platno za prodajo vedno škropi, da je bolj gladko in lepo. Tako oprano krpico peri potem v močnem lugu in nazadnje še enkrat v vodi. Sedaj ga prav lahko razločimo: Laneno platno je rumeno, bombaževo pa rumeno belo.

3. Mnogokrat se izdelujejo tkanine tako, da je osnutek iz bombaževe, votek pa iz lanene preje. Takšno platno se imenuje pol laneno platno. Včasih pa se v laneno platno vtkava le kolikor toliko bombaževe preje in se prodaja za pravo laneno platno kupovalcu na škodo. Zatoraj odtrgaj košček platna. Ako se lepo odtrga, tako da so robi gladki, tedaj je bombaževa preja vmes ali pa je sama bombaževa preja. Laneno platno se namreč trga tako, da molijo na robu daljše in krajše niti iz njega. Ako platno malo razcefraš na robu ter ga namočiš, in ako stlačiš potem razcefrano platno med dvema steklenima ploščicama ter ga pogledaš s povečalnim steklom, videl boš bombaževa vlakna kot trakaste, zavite proge.

Tudi ta poskus se lahko napravi: Namoči krpico platna za eno in pol minute v žvepleno kislino; bombaževe niti se pobelijo, lanene niti pa postanejo prosojne.

Tudi med volneno prejo mešajo radi manj vredno bombaževo. To-le zaslediš na različne načine. Najpreprostejši poskus je ta: Razcefraj krpico dotične robe in sežgi vsako nit posebej. Bombaževe niti gorijo s svetlim plamenom brez neprijetnega vonja. Volnene niti pa gorijo s plamenom, ampak samo tlijo; pri tem se razvija neprijeten duh, kakor bi se žgal rog ali lasje.

Tudi ta poskus se da izvesti: Deni v stekleno cev malo razcefrane robe, zamaši cev in jo previdno segrej. Pri tem se razvijajo plini. Podržiš li v pline vlažen, moder lakmusov papir (dobiš ga za nekaj vinarjev v lekarni), in ako se ta-le poruči, tedaj je gotovo bombaž v robu.

Nazadnje še smemo nasvetovati to-le: Skuhaj v jako močnem lugu krpico, kar se raztopi, to so volnene niti, ako jih skuhamo v solitarjevi kislini, bombaževe, pa ostanejo bele.

Isti poskus ti tudi pove, je-li v svileni robo vtkanih kaj rastlinskih nitij; kajti tudi svila porumeni, ako je kuhano v solitarjevi kislini.

Gospodarske.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdice so letni in kramarski sejmi; sejmi, zaznamovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 14. novembra v Brežicah (svinjski sejem); v Altenmarkt**; okr. St. Gallen.

Dne 15. novembra v Gomilici, okr. Lipnica; v Friedbergu.

Dne 16. novembra pri Sv. Rupertu**; okraj Weiz; v Fürstenfeldu**; v Pöllau**; v Arzežu (sejem z drobnico); v Poličanah**, okr. Slovenska Bistrica; v Radgoni**; v Središču**, okr. Ormož; na Vranskem**; v Kirchbergu**, okr. Feldbach; v Schladingu**.

Dne 17. novembra v Radgoni**; v Ormožu, (sejem s ščetinarji); v Ptaju (sejem s konji in govedom); v Gradcu (z uporabno živino).

Dne 18. novembra v Ptaju (svinjski sejem).

Dne 19. novembra v Slovenjem Gradcu**; v Podsedri**; okr. Kozeje; v Ivnicah**; pri Sv. Jurju na Pesnici**; okr. Maribor; v Rušah**, okr. Maribor; v Gornji Polskavi**, okr. Slovenska Bistrica; na Bregu pri Ptaju (svinjski sejem); v Ljubnem**, okr. Gornjigrad; pri Sv. Jurju na juž. žel., okr. Celje; v Gradcu (sejem s klavno živino).

S čim homo gnojili vinograde? Neki strokovnjak priporoča v Wiener Landw. Zeitung, naj se uporabi na vsak ha površine vinograda spomladaj za gnojenje 4 kvintale superfosfata, 3 kv 4%, kalijeve soli in 2 kv čilskega solitra. Vsakih 4 do 5 let je dobro in če zemlji apna primanjkuje, da se pognoji vinograd